

Jadwiga Warszyńska

Instytut Geografii
Uniwersytet Jagielloński
ul. Grodzka 64
31-044 Kraków

ZINTEGROWANE ŁAŃCUCHY HOTELOWE W KRAJACH ZACHODNIEJ EUROPY NA PRZEŁOMIE XX I XXI W.

INTEGRATED HOTEL CHAINS IN WESTERN EUROPE AT THE TURN OF THE 21ST CENTURY

Zarys treści: W drugiej połowie XX w. nastąpił silny rozwój ruchu turystycznego. Przewodzące miejsce w turystyce zagranicznej zajmują kraje zachodniej Europy. One też mają obok Stanów Zjednoczonych najlepiej w skali światowej rozwinięty system zintegrowanych łańcuchów hotelowych. Artykuł zawiera informację dotyczącą działających w Europie Zachodniej – na przełomie XX i XXI w. – grup łańcuchów hotelowych, ich znaczenia w hotelarstwie światowym, liczby zintegrowanych łańcuchów, liczby hoteli – ich wielkości, standardu, zasięgu, lokalizacji, przynależności do poszczególnych krajów.

Abstract: The second half of the 20th C witnessed a dynamic development of tourism. Western European countries are, next to the United States, leaders of international tourism and have the best-developed system of integrated hotel chains. The article provides information about those West European hotel chains operating at the turn of the 21st C, the number of integrated chains, the number of hotels, their capacity, standard, influence, location and national status, and their role in the world hotel industry.

Słowa kluczowe: łańcuchy hotelowe, zintegrowane łańcuchy hotelowe.

Key words: hotel corporations, hotel chain networks.

1. GRUPY ŁAŃCUCHÓW HOTELOWYCH, ZINTEGROWANE ŁAŃCUCHY HOTELOWE

1. HOTEL CORPORATIONS, HOTEL CHAIN NETWORKS

Drugą połowę XX w. cechuje gwałtowny w skali światowej rozwój ruchu turystycznego. Szczególną dynamikę wzrostu wykazuje ruch międzynarodowy, co wynika z różnego rodzaju przesłanek ekonomicznych, społecznych, psychologicznych. Według danych Światowej Organizacji Turystyki (World Tourism Organization) ogólna liczba turystów zagranicznych wzrosła z 25 mln w 1950 r. do 457 w 1990 r. i pod koniec wieku – w roku 2000 – do 697,8 mln.¹ W tych samych latach wpływy z turystyki wynosiły: 2 mld, 263 i 477,9 mld USD. Przewiduje się, że mimo istniejących konfliktów politycznych, pogorszenia się na przełomie wieków koniunktury gospodarczej i rosnącego zagrożenia terroryzmem, turystyka w skali światowej nie ulegnie recesji. Według prognoz WTO, przy

The second half of the 20th C witnessed a dynamic development of world tourism, and international tourism in particular, resulting from a variety of economic, social and psychological factors. According to the World Tourism Organization (WTO), the total number of international tourists increased from 25 mln in 1950 to 457 mln in 1990 and 697.8 mln in 2000¹. Income from tourism reached 2 bln, 263 and 477.9 bln USD, respectively. It is believed that despite existing political conflict, a worsening economic situation and the growing threat of terrorism, world tourism will not undergo a recession.

According to the WTO prognosis, assuming a 4.1% average growth rate,

założeniu średniej stopy wzrostu 4,1% – liczba wyjazdów turystycznych w 2010 r. Wyniesie 1006,4 mln, a w 2020 r. – 1561,1 mln. Natomiast wpływy z turystyki osiągną w 2020 r. wartość 2 bln USD. Jak przewidują szacunki Światowej Rady Turystyki i Podróży (World Travel and Tourism Council), od 2000 do 2010 r. prawie dwukrotnie – z 4,5 do 8,5 bln USD – wzrośnie wielkość popytu turystycznego, a udział szeroko rozumianej turystyki w gospodarce światowej z 10,18% w 2000 do 11,6% w 2010 r.²

Prymat w świecie pod względem udziału turystów zagranicznych utrzymuje w dalszym ciągu Europa (w 1990 r. – 61,8%, w 2000 r. – 57,7%), mimo zaznaczającej się coraz wyraźniej konkurencji regionu Wschodniej Azji i Pacyfiku (w roku 1990 – 11,9%, w 2000 r. – 16%). Europa jest wyróżniającym się w świecie regionem wysokiej podaży i równocześnie wzmoczonego popytu turystycznego. Prawie 80% turystów zagranicznych w Europie jest mieszkańcami krajów europejskich. W Europie realizowana jest też znacząca większość – 87% wyjazdów turystycznych mieszkańców Europy. Należy sądzić, że w związku z procesem dalszej integracji krajów w ramach Unii Europejskiej i utrzymaniem w jej obrębie jednego rynku turystycznego udział jej w ogólnoswiatowej recepcji turystycznej będzie nadal największy.

Najwięcej turystów odwiedza kraje zachodniej Europy. Do czołówki światowej należą: Francja 75,5 mln, Hiszpania 48,2 mln, Włochy 41,2 mln, Wlk. Brytania 25,3 mln, Niemcy 19 mln, Austria 18 mln. Łącznie ze Szwajcarią, Belgią, Holandią, Portugalią, Irlandią i Luksemburgiem przyjmują rocznie ponad 280 mln turystów, co stanowi 69,6% ogółu turystów w skali Europy i ponad 40% turystyki światowej.

Francja zajmuje pod względem przyjazdów pierwsze miejsce w świecie, wyprzedzając Stany Zjednoczone (50,9 mln), Hiszpania – trzecie, Włochy – czwarte, Wielka Brytania – szóste, Niemcy – dziesiąte, Austria – jedenaste.

Kraje zachodniej Europy mają też najlepiej w Europie rozwinięty system zintegrowanych łańcuchów hotelowych i zajmują obok Stanów Zjednoczonych przodujące miejsce w świecie. W pierwszej dziesiątce grup łańcuchów hotelowych o znaczeniu światowym cztery należą do zachodniej Europy, sześć do Stanów Zjednoczonych (tab. I). Szczególne znaczenie mają znajdujące się w czołówce – tak pod względem liczby hoteli, jak

the number of tourist trips in 2010 will reach 1,006,000 and in 2020 – 1,561,000. Income from tourism in 2020 will reach 2 bln USD. According to the World Travel and Tourism Council estimate, between 2000 and 2010 tourist demand will almost double, from 4.5 to 8.5 bln USD, and tourism in the world economy will increase from 10.18% in 2000 to 11.6% in 2010.²

Most international tourists still come from Europe (in 1990 – 61.8%, in 2000 – 57.7%), despite growing competition from East Asia and the Pacific region (in 1990 – 11.9%, in 2000 – 16%). Europe is the region of greatest tourist supply and demand. Nearly 80% of foreign tourists in Europe come from European countries. It should be assumed that due to progressive European integration and a single common tourist market, Europe will remain the leader.

Most tourists visit West European countries: France (75.5 mln), Spain (48.2 mln), Italy (41.2 mln), Great Britain (25.3 mln), Germany (19 mln) and Austria (18 mln). Together with Switzerland, Belgium, the Netherlands, Portugal, Ireland and Luxembourg, they receive over 280 mln tourists annually, 69.6% of the total tourists in Europe and over 40% in the world. As far as the number of arrivals is concerned, France comes first, before the United States (50.9 mln), Spain – third, Italy – fourth, Great Britain – sixth, Germany – tenth and Austria – eleventh.

West European countries also have the best-developed system of integrated hotel chains and, together with the United States, are world leaders in this respect. Of the top ten hotel chains, four are from Western Europe and six the United States (Table I). Among the most significant, both as regards the number of hotels and the number of the countries served, are the French *Accor* group with 3,374 hotels in 81 countries (ranks: 3 and 2), and the British *Bass Hotels & Resorts*, with 2,939 hotels in 95 countries (ranks: 4 and 1). The first ten also includes the British *Granada plc* group, with 453 hotels in 45 countries (ranks: 10 and 8). The French *La Société du Louvre* group, which comes

Tabela I. Grupy łańcuchów hotelowych o znaczeniu światowym wg liczby hoteli i liczby obsługiwanych krajów (2000 r.)
Table I. Worldwide hotel chains according to number of hotels and countries of operation (2000)

Grupy łańcuchów hotelowych wg liczby hoteli Worldwide hotel chains according to number of hotels				Grupy łańcuchów hotelowych wg liczby obsługiwanych krajów Worldwide hotel chains according to countries of operation			
ranga	grupa	kraj	liczba hoteli	ranga	grupa	kraj	liczba krajów
rank	group	country	no of hotels	rank	group	country	no of countries
1.	Cendant Corp	USA	6 312	1.	Bass Hotels & Resorts	GB	95
2.	Choice	USA	4 981	2.	Accor	F	81
3.	Accor	F	3 374	3.	Starwood	USA	80
4.	Bass Hotels & Resorts	GB	2 939	4.	Marriott	USA	58
5.	Marriott	USA	1 763	5.	Hilton Hotel Corp.	USA	50
6.	Hilton Hotel Corp.	USA	1 763	6.	Hilton Group PLC	GB	45
7.	La Société du Louvre	F	965	7.	Golden Tulip Worldwide	USA	50
8.	Starwood	USA	716	8.	Granada PLC	GB	45
9.	Carlson Hospitality Worldwide	USA	651	9.	Carlson Hospitality Worldwide	USA	42
10.	Granada PLC	GB	453	10.	Choice	USA	41
11.	Golden Tulip Worldwide	USA	399	11.	Radisson SAS Hotels & Resorts	N	38
12.	Sol Melia	SP	338	12.	Hyatt International	USA	36
13.	US Franchise System	USA	338	13.	Sol Melia	SP	27
14.	La Quinta Inns	USA	300	14.	Cedant Corp	USA	24
15.	Whitbread Hotel Compagne	GB	250	15.	La Société du Louvre	F	20
16.	Hilton Group PLC	GB	219	16.	Scandic Hotels AB	SWE	10
17.	Hospitality International	USA	211	17.	Grupo Husa	SP	6
18.	Hyatt International	USA	196	18.	Whitbread Hotel Compagne	GB	<3
19.	Budget Host International	USA	174	19.	Budget Host International	USA	<3
20.	Americinn	USA	164	20.	National 9 Inns	USA	<3
21.	Marcus Corporation	USA	161	21.	Marcus Corporation	USA	<3
22.	National 9 Inns	USA	148	22.	La Quinta Inns	USA	<3
23.	Grupo Husa	SP	147	23.	Hospitality International	USA	<3
24.	Scandic Hotels AB	SWE	137	24.	Americinn	USA	<3
25.	Radisson SAS Hotels & Resorts	N	128	25.	US Franchise System	USA	<3

Źródło / Source: Classement mondial 2000 des premiers groupes hôteliers – Synthèse d'étude – Coach Omnium.

i liczby obsługiwanych krajów – francuska grupa Accor – 3374 hoteli w 81 krajach (rangi: 3, 2), brytyjska Bass Hotels & Resorts – 2939 hoteli w 95 krajach (rangi: 4, 1). W pierwszej dziesiątce mieści się również brytyjska grupa Granada PLC – 453 hotele w 45 krajach (rangi: 10, 8). Francuska grupa La Société du Louvre, która jest na siódmym miejscu pod względem liczby hoteli (965), w zakresie obsługiwanych krajów ma bardziej ograniczony zasięg przestrzenny i zajmuje 15 miejsce (20 krajów). Odwrotnie, do brytyjskiej Hilton Group PLC należy 219 hoteli (ranga: 16) rozmieszczonych w 50 krajach (ranga: 6). Wśród 25 największych grup łańcuchów hotelowych

seventh as far as the number of hotels is concerned (965), but serves only 20 countries and comes 15th in this respect. On the contrary, the British *Hilton Group plc* includes 219 hotels (rank: 16) in 50 countries (rank: 6). Among the largest hotel chains in the world are two Spanish groups: *Sol Melia*, with 338 hotels in 27 countries (ranks: 12 and 13) and *Grupo Husa*, with 147 hotels in six countries (ranks: 23 and 17), as well as one British group, *Whitbread Hotel Compagne*, with 250 hotels, operating mainly on the home market (ranks: 15 and 18). Other places

Tabela II. Zintegrowane łańcuchy hotelowe o znaczeniu światowym w krajach zachodniej Europy wg grup wśród 25 największych grup (1.01.2001)

Table II. Worldwide hotel chains in western Europe according to groups (1.01.2001)

L.p. No	Grupa Group	Charakterystyka łańcuchów hotelowych / Characteristic of chains					
		kraj pochodzenia	nazwa łańcucha	rok założenia	standard	liczba hoteli	średnio pokoi w hotelu
		country	chain	year of foundation	category	no of hotels	average no of rooms
1.	Accor	Francja				1 699	98
2.			Ibis	1974	E	469	99
3.			Mercure International	1973	M	436	100
4.			Formule I	1984	E	317	73
5.			Novotel Worldwide	1967	M	208	137
6.			Etap Hotel	1991	E	207	75
7.			Sofitel	1964	H	62	163
8.	La Société du Louvre	Francja				922	68
9.			Campanile	1976	E	360	61
10.			Premiere Classe	1989	E	169	70
11.			Kyriad	2000	E	166	60
12.			Baladins	1985	E	65	47
13.			Nuit d'Hotel	1988	E	40	60
14.			Climat de France	1980	E	35	46
15.			Bleu Marine	1992	M	18	72
16.			Clarine	1995	E	14	50
17.			Concorde Hotels	1973	H	55	172
18.	Granada	Wlk. Brytania				356	101
19.			Forte Heritage	-	H	48	62
20.			Forte Posthouse	-	M	83	147
21.			Travldodge	-	E	190	54
22.	Granada - Forte Hotel		Le Meridien Hotels & Resorts	1972	H	35	293
23.	Chois	USA				347	68
24.			Comfort Hotels & Inn	1988	M	198	56
25.			Quality Hotels & Inn	1982	MH	136	85
26.			Clarion	1987	H	13	80
27.	Bass	Wlk. Brytania				343	160
28.			Holiday Inn	1952	M	197	144
29.			Expres by Holiday Inn	-	E	87	89
30.			Crowne Plaza	1952	H	30	244
31.			Inter Continental & Forum	1946	H	29	399
32.	Pegasus	USA				333	114
33.			Golden Tulip	1962	MH	215	193
34.			Summit International	-	-	77	117
35.			Sterling Hotels	-	-	41	162
36.	Whitbread Hotel	Wlk. Brytania	Travel Inn	-	E	258	54
37.	Sol Melia	Hiszpania	Sol Melia	1956	MH	204	199
38.	Marriott	USA				196	200
39.			Romada & Treff Hotels	-	M	92	123
40.			Courtyard by Marriott	1927	M	45	163
41.			Marriott	1927	H	40	332
42.			Renaissance Hotels International	1990	H	19	380
43.	Grupo Husa	Hiszpania	Husa Hotels	-	-	125	78
44.	Hilton Group PLC	Wlk. Brytania	Hilton International	1949	M	112	233
45.	Starwood	USA				83	222
46.			Sheraton	1957	H	46	246
47.			Luxury Collection	-	H	21	177
48.			Westin	-	H	16	212
49.	Radisson Sas	Norwegia	Radisson Sas	1960	H	38	185
50.	Scandic Hotels Ab	Szwecja	Scandic Hotels	1963	MH	17	228

Tabela II. cd.
Table II. cont

Liczba hoteli w poszczególnych krajach / Number of hotels in each country												
L.p. No	Francja France	Wlk. Brytania Great Britain	Niemcy Germany	Hiszpania Spain	Włochy Italy	Holandia Holland	Belgia Belgium	Austria Austria	Szwajcaria Switzerland	Portugalia Portugal	Irlandia Ireland	Luksemburg Luxembourg
1.	1 180	63	240	14	35	47	45	19	22	24	3	7
2.	309	33	64	1	6	9	14	4	11	14	3	1
3.	290	–	83	3	10	25	7	10	–	4	–	4
4.	283	9	–	4	7	3	9	–	2	–	–	–
5.	116	19	33	4	7	7	9	3	5	4	–	1
6.	146	1	58	–	–	–	1	–	1	–	–	–
7.	36	1	2	2	5	3	5	2	3	2	–	1
8.	855	19	2	8	8	14	12	–	2	–	2	–
9.	323	15	–	1	–	12	7	–	1	–	1	–
10.	168	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–
11.	162	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–
12.	63	–	–	–	–	–	2	–	–	–	–	–
13.	40	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
14.	35	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
15.	18	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
16.	14	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
17.	32	2	2	7	6	2	2	–	1	–	1	–
18.	6	328	5	4	5	1	1	–	1	4	1	–
19.	–	48	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20.	–	83	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
21.	–	190	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
22.	6	7	5	4	5	1	1	–	1	4	1	–
23.	139	91	58	–	23	–	3	–	3	11	19	–
24.	108	35	34	–	8	–	3	–	3	6	1	–
25.	27	54	23	–	14	–	–	–	–	5	13	–
26.	4	2	1	–	1	–	–	–	–	–	5	–
27.	64	104	76	10	33	14	17	8	8	5	3	1
28.	50	29	55	3	27	7	12	5	2	4	3	–
29.	10	62	5	4	3	1	1	–	1	–	–	–
30.	1	8	7	1	2	4	3	2	1	1	–	–
31.	3	5	9	2	1	2	1	1	4	–	–	1
32.	45	15	47	7	77	89	18	8	19	4	3	1
33.	30	3	33	1	29	88	17	4	8	1	–	1
34.	11	2	10	5	31	–	1	4	8	3	2	–
35.	4	10	4	1	17	1	–	–	3	–	1	–
36.	–	258	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
37.	9	1	11	167	1	–	1	–	–	14	–	–
38.	4	58	114	1	4	2	–	6	7	–	–	–
39.	–	–	85	–	2	–	–	–	5	–	–	–
40.	1	30	12	–	–	–	–	2	–	–	–	–
41.	2	24	8	1	2	1	–	1	1	–	–	–
42.	1	4	9	–	–	1	–	3	1	–	–	–
43.	1	–	–	124	–	–	–	–	–	–	–	–
44.	6	78	9	2	3	3	3	2	3	–	3	–
45.	3	7	17	7	28	4	2	5	6	3	–	1
46.	1	5	12	1	13	2	2	2	5	2	–	1
47.	1	1	3	2	9	1	–	2	1	1	–	–
48.	1	1	2	4	6	1	–	1	–	–	–	–
49.	3	3	19	–	2	2	3	3	1	1	1	–
50.	–	1	8	–	–	3	3	2	–	–	–	–

Standard: H – wysoki/high, M – średni/medium, E – ekonomiczny/economy.

Źródło/ Source: Etude 2001, Les chaînes hôtelières intégrées en Europe, Coach Omnium.

świata mieszczą się jeszcze dwie hiszpańskie grupy: Sol Melia – 338 hoteli w 27 krajach (rangi: 12, 13) i Grupo Husa – 147 hoteli w sześciu krajach (rangi: 23, 17) oraz grupa brytyjska Whitbread Hotel Compagne – 250 hoteli, działająca głównie na rynku krajowym (rangi: 15, 18). Dalsze miejsca na liście 50 największych grup hotelowych świata zajmują niemieckie grupy: Dorint Hotels & Resorts – 91 hoteli (ranga 31) i Steigenberger Hotels – 69 hoteli (ranga 45).

Na 91 ogółem łańcuchów hotelowych w omawianych krajach – 42 (77% hoteli) należy do 14 grup o znaczeniu światowym. One też stanowią główny trzon sieci hotelowej zachodniej Europy (tab. II). W jej skład wchodzi 50,4% (1699) ogółu hoteli znajdujących się w czołówce światowej – francuskiej grupy Accor, 11,7% (343) hoteli brytyjskiej grupy Bass, 60,3% (204) hoteli hiszpańskiej grupy Sol Melia, 50% (112) hoteli angielskiej grupy Hilton Group PLC, 27% (38) hoteli norweskiej grupy Radisson Sas i 12% (17) hoteli szwedzkiej grupy Scandic Hotels Ab. Szczególnie dużą koncentrację hoteli w krajach pochodzenia wykazuje wielka, francuska grupa La Société du Louvre – Envergure 96,5% (923)³, w tym 86,6% (855) w samej Francji, a także już mniej od niej liczna brytyjska Granada – 78,6% (356) hoteli, w tym 72,4% (328) w Wielkiej Brytanii i hiszpańska Grupo Husa – 85% (125) hoteli – głównie w Hiszpanii. Prawie wyłącznie w Wielkiej Brytanii lokowane są hotele brytyjskiej grupy Whitbread Hotel Compagne (258 hoteli – łańcuch Travel Inn).

Z największych grup hotelowych Stanów Zjednoczonych najliczniej reprezentowana w tej części Europy jest grupa Chois 6,9% (347) ogółu hoteli w świecie, grupa Marriott 9,8% (196), grupa Starwood 11,6% (83) i grupa Pegasus – w niej głównie łańcuch hotelowy Golden Tulip 53% (215) hoteli.⁴

Wprawdzie tradycje łańcuchów hotelowych w zachodniej Europie sięgają okresu międzywojennego – z czasów tych pochodzą łańcuchy USA, z 1927 r. Courtyard by Marriott i Marriott (grupa Marriott) i z 1937 r. Sheraton (grupa Starwood) – ale ich właściwy rozwój przypada na okres po drugiej wojnie światowej, a jego intensywność nawiązuje do potrzeb wzrastającego ruchu turystycznego. Do najwcześniejszych, z drugiej połowy lat czterdziestych i lat pięćdziesiątych, należą łańcuchy hotelowe brytyjskich grup: Bass – Intercontinental & Forum (1946), Holiday Inn (1952),

on the list of the 50 largest hotel groups are taken by the German groups: *Dorint Hotels & Resorts*, with 91 hotels (rank: 31) and *Steigenberger Hotels*, with 69 hotels (rank 45).

Out of 91 hotel chains in the countries mentioned above, 42 (77%) belong to 14 groups of global significance. They are the core of the hotel system in Western Europe (Table 2) including 50.4% (1699) of the total number of the leading hotels – the French Accor group, 11.7% (343) of the British Bass group, 60.3% (204) of the Spanish Sol Melia group, 50% (112) of the hotels belonging to the British Hilton Group plc, 27% (38) of the hotels from the Norwegian Radisson Sas group and 12% (17) of the hotels from the Swedish Scandic Hotels Group. A particularly high concentration of hotels in the country of origin is shown by the enormous French *La Société du Louvre-Envergure* – 96.5% (923)³, including 86.6% (855) in France itself. It is closely followed by the British *Granada* – 78.6% (356), including 72.4% (328) in Great Britain, and the Spanish *Grupo Husa* – 85% (125), operating primarily in Spain. The Whitbread *Hotel Compagne* hotels are to be found almost exclusively in Great Britain (258 hotels – the Travel Inn chain).

From the largest American hotel groups, the most represented in this part of Europe are the *Chois* – 6.9% (347) of their total number of hotels globally, the *Marriott* group – 9.8% (196), the *Starwood* group – 11.6% (83) and the *Pegasus* group, with the dominating *Golden Tulip* chain (215 hotels).⁴

Although the tradition of hotel chains in Western Europe goes back to the interwar period, American chains also originated then – in 1927 the 'Courtyard by Marriott' (the *Marriott* group), and in 1937 the *Sheraton* (the *Starwood* group), it really flourished only after World War II. This was directly linked to the needs of the growing tourist movement. The earliest hotel chains, established in the late 1940's and 1950's, are the British *Bass – Intercontinental & Forum* (1946), *Holiday Inn* (1952), *Crowne Plaza* (1952) and the *Hilton Group plc – Hilton International* (1949), as

Crowne Plaza (1952) i Hilton Group PLC – Hilton International (1949) oraz hiszpański łańcuch Sol Melia (1956). Od lat sześćdziesiątych działa na rynku hotelarskim zachodniej Europy norweska grupa Radisson Sas (1960), szwedzka Scandic Hotels Ab (1963) i potężna francuska grupa Accor, łańcuchy: Sofitel (1964), Novotel Worldwide (1967), Mercure International (1973), Ibis (1974), Formule 1 (1984), Etap Hotel (1991). Najbardziej dynamicznie w ostatnim ćwierćwieczu XX w. rozwija się grupa La Société du Louvre-Envergnure. W latach siedemdziesiątych dwa łańcuchy – Concorde Hotels (1973) i Campanile (1976), w osiemdziesiątych cztery – Climat de France (1980), Balladins (1985), Nuit d'Hotel (1988), Premiere Classe (1989), w dziewięćdziesiątych dwa – Bleu Marine (1992) i Clarine (1995) i ostatni Kyriad w 2000 r. W 1962 r. wchodzi też na rynek zachodnioeuropejski amerykański łańcuch Golden Tulip grupy Pegasus, a w latach osiemdziesiątych amerykańska, światowa grupa Choisis, łańcuchy: Quality Hotels & Inn (1982), Clarion (1987) i Comfort Hotels & Inn (1988).

Łańcuchy wielkich grup hotelowych, takich jak Accor, La Société du Louvre-Envergnure, Bass, a z amerykańskich Choisis, Marriott, działają w większości na zasadzie franchisingu, podczas gdy Hilton Group PLC – Publicznej Spółki Akcyjnej (Public Limited Company).

Między omawianymi grupami istnieje w krajach zachodniej Europy duże zróżnicowanie pod względem liczby łańcuchów hotelowych, liczby hoteli, ich wielkości, standardu, krajów lokalizacji. Różnice te zaznaczają się również wśród łańcuchów hotelowych w obrębie poszczególnych grup. Pod względem liczby łańcuchów hotelowych i liczby hoteli dominującą pozycję zajmują wspomniane już wyżej dwie francuskie grupy Accor (1699 hoteli w sześciu łańcuchach hotelowych) i La Société du Louvre-Envergnure (868 hoteli w ośmiu łańcuchach hotelowych). Biorąc pod uwagę wielkość hoteli, przeważają obiekty małe (średnia liczba pokoi poniżej 100) o standardzie ekonomicznym. Dotyczy to zwłaszcza grupy La Société du Louvre-Envergnure, w której wyjątkiem pod względem wielkości hoteli i standardu (wysoki) jest łańcuch Concorde Hotels. W grupie Accor duży udział mają hotele średniej wielkości (od 100 do 200 pokoi), a łańcuch Sofitel reprezentuje standard wysoki. Małymi obiektami cechują się też hiszpański łańcuch hotelowy Husa Hotels (78) i amerykańska grupa Choisis (średnia

well as the Spanish Sol Melia chain (1956). Since the 1960's the hotel market has been enlarged by the Norwegian Radisson Sas group (1960), the Swedish Scandic Hotels (1963) and the powerful French Accor, with the chains of Sofitel (1964), Novotel Worldwide (1967), Mercure International (1973), Ibis (1974), Formule 1 (1984) and Etap Hotel (1991). Over the last 25 years the most dynamic development has been observed in the La Société du Louvre-Envergnure group. In the 1970's two chains were established – Concorde hotels (1973) and the Campanile (1976). They were followed by four in the 1980's – Climat de France (1980), Balladins (1985), Nuit d'Hotel (1988) and Premiere Classe (1989). In the 1990's further two appeared – the Bleu Marine (1992) and the Clarine (1995), and finally in 2000 – the Kyriad. In 1962 the American Golden Tulip chain of the Pegasus group entered the West European market, followed by the Choisis group in the 1980's, with the Quality Hotels & Inns (1982), Clarion (1987) and Comfort Hotels & Inns (1988) chains.

The operation of large hotel groups, like Accor, La Société du Louvre-Envergnure, Bass, Choisis or Marriott, is mostly based on franchising while the Hilton Group is a public limited company.

The groups under discussion vary as far as the number of hotel chains and hotels are concerned, as well as in the capacity, standard and the countries where they operate. The differences are also visible between the chains within individual groups. Most hotel chains and hotels belong to two the French groups: Accor (1699 hotels in six chains) and La Société du Louvre-Envergnure (868 hotels in eight chains). As for capacity, the majority are small hotels (with the average number of rooms is under 100) offering economy standard. This mainly concerns the La Société du Louvre-Envergnure group, with the exception of the Concorde Hotel chain, where capacity is large and the standard high. In the Accor group medium-size hotels dominate (100–200 rooms), and the Sofitel chain offers a high standard. Small hotels are also found in the Spanish

68). Duże hotele (powyżej 200 pokoi) są natomiast właściwością amerykańskich grup Starwood (222) i Marriott (200) i łańcuchów – brytyjskiego Hilton International (233) i szwedzkiej Scandic Hotels (228). W ramach grup standard hoteli poszczególnych łańcuchów jest najczęściej zróżnicowany (m. in. w grupie Bass). Wyłącznie standard wysoki cechuje hotele łańcuchów amerykańskiej grupy Starwood.

Bardzo istotnym kryterium podziału łańcuchów hotelowych jest zasięg przestrzenny ich działalności, wyrażony liczbą krajów w których zlokalizowane są ich hotele. Na ogólną liczbę 91 łańcuchów hotelowych działających w 12 omawianych krajach zachodniej Europy, w przypadku 38 lokalizacja hoteli dotyczy tylko jednego kraju, w przypadku 10 – dwóch. Są to zazwyczaj łańcuchy hotelowe o zasięgu ogólnokrajowym lub regionalnym, nie zrzeszone w grupach. Łańcuchy hotelowe przynależne do grup o znaczeniu światowym dysponują najczęściej rozbudowaną przestrzennie siecią hoteli (tab. III). Największą częstotliwość przestrzenną – we wszystkich omawianych 12 krajach – wykazuje łańcuch hotelowy Ibis grupy Accor. Szerokim zasięgiem lokalizacji hoteli pod względem lic-

chain of *Husa Hotels* (78) and in the American *Chois* group (68 on average). Large hotels (over 200 rooms) are typical of the American groups, *Starwood* (222) and *Marriott* (220), as well as the British *Hilton International* chain (233) and the Swedish *Scandic Hotels* (228). Within groups the standard of hotels in individual chains is usually varied (like in the Bass group) while an exclusively high standard is typical of hotels in the American *Starwood* group.

A very important criterion for hotel chain classification is spatial range, expressed as the number of countries in which the hotels operate. Out of 91 hotel chains in 12 West European countries, 38 are based in only one country and 10 in two countries. They are usually national or regional hotel chains, not grouped. Hotel chains belonging to groups of global importance usually have a spatially developed system of hotels (Table III). In all 12 countries under discussion the *Ibis* chain of the *Accor* group shows the largest spatial concentration and is followed by the hotel groups of *Bass*, *Pegasus*, *Starwood*, and *Radisson Sas*. The

Tabela III. Łańcuchy hotelowe grup o znaczeniu światowym wg liczby obsługiwanych krajów (1.01.2001)
Table III. Worldwide hotel according to the number of countries (1.01.2001)

Liczba krajów	Łańcuch hotelowy	Grupa	Liczba krajów	Łańcuch hotelowy	Grupa
Number of countries	Hotel Chain	Group	Number of countries	Hotel chain	Group
12	Ibis	Accor	8	Express by Holiday Inn	Bass
11	Novotel Worldwide	Accor	8	Comfort Hotels & Inn	Chois
	Sofitel	Accor		Marriott	Marriott
	Holiday Inn	Bass		Sterling Hotels	Pegasus
	Sheraton	Starwood	7	Formule 1	Accor
	Golden Tulip	Pegasus		Campanile	Envergure
10	Mercure International	Accor	6	Sol Melia	Sol Melia
	Crowne Plaza	Bass		Westin	Starwood
	InterContinental & Forum	Bass		5	Quality Hotels & Inn
	Le Meridien Hotels & Resorts	Granada	Renaissance Hotels Int.		Marriott
	Hilton International	Hilton Group PLC	4		Etap Hotel
	Summit International	Pegasus		Clarion	Chois
9	Radisson Sas	Sas	3	Scandic Hotels	Scandic Hotels Ab.
	Laxuty Collection	Starwood		Courtyard by Marriott	Marriott
	Concorde Hotels	La Société du Louvre		Kyriad	Envergure
				Ramada	Marriott

Tabela IV. Zintegrowane łańcuchy hotelowe w krajach zachodniej Europy (1.01.2001)

Table IV. Hotel chains in western Europe (1.01.2001)

		Łańcuchy hotelowe / Hotel chains						
		liczba / number of			krajowe/ domestic		zagraniczne / international	
Kraj	Country	łańcuchów chains	hoteli hotels	hoteli na 1000 km ² hotels per 1.000 km ²	łańcuchy chains	hotele hotels	łańcuchy chains	hotele hotels
Francja	France	59	2 714	4.9	32	2 406	27	308
Wlk. Brytania	Great Britain	44	1 251	5.1	18	988	26	263
Niemcy	Germany	45	892	2.5	5	208	40	684
Hiszpania	Spain	36	697	1.4	10	637	26	60
Włochy	Italy	29	259	0.9	2	44	27	215
Holandia	Holland	29	240	7.5	1	27	28	213
Belgia	Belgium	29	117	3.9	–	–	29	117
Austria	Austria	24	115	1.4	2	41	22	74
Szwajcaria	Swiss	27	86	2.1	1	9	26	77
Portugalia	Portugal	19	80	0.9	1	10	18	70
Irlandia	Irland	11	34	0.5	–	–	11	34
Luksemburg	Luxemburg	8	11	4.2	–	–	8	11
Razem	Total	x	6 496	2.8	x	4 370	x	2 126

Źródło / Source: Etude 2001. Les chaînes hôtelières intégrées en Europe. Coach Omnium.

by krajów cechują się również łańcuchy hotelowe grup: Bass, Pegasus, Starwood, Radisson Sas. Mniejszy zasięg mają łańcuchy grup Chois i Marriott. Do grup francuskiej La Société du Louvre-Envergure i brytyjskiej Granada należą też łańcuchy hotelowe skierowane wyłącznie na obsługę krajów macierzystych. Poza omawianymi wyżej, na uwagę pod względem zasięgu lokalizacji hoteli zasługują jeszcze niemieckie łańcuchy hotelowe: Dorint Hotels & Resorts – sześć krajów, Steigenberger Hotels – pięć, włoski łańcuch Jolly-Hotels – sześć i amerykański Park Plaza – pięć, nie mieszczące się już wśród największych 25 grup hotelowych świata.

Tak pod względem liczby zintegrowanych łańcuchów hotelowych, jak i liczby hoteli, prymat wiodą trzy państwa zachodniej Europy: Francja, Wielka Brytania i Niemcy, przy czym zdecydowanie w czołówce, daleko odbiegając od innych – znajduje się Francja (tab. IV). Na 91 łańcuchów hotelowych działających w krajach zachodniej Europy 59, tj. prawie 60%, ma swoje hotele we Francji. Hotele te z kolei stanowią około 42% bazy hotelowej wszystkich, zlokalizowanych w zachodniej Europie zintegrowanych łańcuchów hotelowych. Poza wymienionymi krajami znaczącą pozycję zajmuje jeszcze Hiszpania, już dużo mniejszy udział mają Włochy. Francja domi-

Chois and Marriott groups have a smaller range. The French *La Société du Louvre-Envergure* and British *Granada* groups also include hotel chains oriented exclusively towards serving their home countries. Apart from those discussed above, other chains which deserve mentioning as far as range of hotel locations is concerned, are the German *Dorint Hotels & Resorts* (operating in six countries), *Steigenberger Hotels* (five), the Italian chain of *Jolly Hotels* (six) and the American *Park Plaza* (five). However, they are not part of the 25 biggest world hotel groups.

As far as both the number of integrated hotel chains and the number of hotels are concerned, the leaders are France, Great Britain and Germany, with France being the absolute leader (table IV). Out of 91 hotel chains operating in Western Europe, 59 (nearly 60%), have their hotels in France. These hotels, in turn, make up about 42% of all the hotels belonging to the integrated hotel chains in Western Europe. Apart from the countries mentioned above, we should also mention Spain, while Italy is far less significant in this respect. France also dominates as far as the number of

nuje również pod względem udziału w bazie hotelowej własnych, krajowych łańcuchów hotelowych (32 łańcuchy – 54%), co znajduje szczególny swój wyraz w liczbie hoteli (2406 – 88%). Dużą rolę odgrywa krajowa baza hotelowa w Wielkiej Brytanii (39% łańcuchów, 79% hoteli). Dominację własnych hoteli (91%) przy dużo mniejszym udziale łańcuchów hotelowych (28%) wykazuje Hiszpania. Mniejszy już odsetek rodzimych łańcuchów hotelowych i zintegrowanych w nich hoteli mają Niemcy (11%, 23%),

its own hotel chains are concerned (32 chains – 54%), particularly noticeable in the number of hotels (2,406 – 88%). British domestic hotels play an important role as well (39% of all chains, 79% of all hotels). Spain is dominated by its own hotels (91%) with a much smaller percentage of chains (28%). A smaller percentage of domestic hotel chains and integrated hotels are found in Germany (11%, 23% respectively), Italy (7%, 17%) and Austria (8%, 38%). The

Tabela V. Zintegrowane łańcuchy hotelowe w krajach zachodniej Europy wg przynależności do poszczególnych krajów (1.01.2001)

Kraj	Łańcuchy hotelowe w Europie zachodniej						
	ogółem		krajowe		międzynarodowe		
	łańcuchy	hotele	łańcuchy	hotele	łańcuchy	hotele	w krajach
Francja	32	2 998	18	361	14	2 637	Francja 2045, Niemcy 253, Wlk. Brytania 82, Holandia 61, Belgia 58, Włochy 36, Portugalia 25, Hiszpania 23, Szwajcaria 23, Austria 19, Luksemburg 8, Irlandia 4
Wlk. Brytania	18	1 342	9	781	9	561	Niemcy 177, Wlk. Brytania 146, Francja 79, Holandia 42, Włochy 41, Belgia 21, Hiszpania 16, Szwajcaria 12, Austria 10, Portugalia 9, Irlandia 7, Luksemburg 1
Hiszpania	10	683	6	263	4	420	Hiszpania 374, Niemcy 11, Portugalia 17, Francja 14, Belgia 2, Wlk. Brytania 1, Włochy 1
Niemcy	5	236	1	35	4	201	Niemcy 173, Austria 14, Belgia 2, Hiszpania 3, Holandia 4, Szwajcaria 5
Włochy	2	56	–	–	2	56	Włochy 44, Austria 7, Belgia 1, Francja 1, Holandia 1, Niemcy 1, Wlk. Brytania 1
Austria	2	45	1	26	1	19	Austria 15, Niemcy 3, Włochy 1
Szwajcaria	2	37	–	–	2	37	Szwajcaria 9, Niemcy 23, Holandia 2, Francja 2, Hiszpania 1
Holandia	1	27	1	27	–	–	–
Portugalia	1	10	1	10	–	–	–

Źródło: Etude 2001, Les chaînes hôtelières intégrées en Europe, Coach Omnium.

Table V. Hotel chains in western Europe according to the countries of origin (1.01.2001)

Country	Hotel chains in western Europe						
	total		domestic		international		
	chains	hotels	chains	hotels	chains	hotels	Countries of operation
France	32	2 998	18	361	14	2 637	France 2045, Germany 253, Great Britain 82, Holland 61, Belgium 58, Italy 36, Portugal 25, Spain 23, Switzerland 23, Austria 19, Luxembourg 8, Ireland 4
Great Britain	18	1 342	9	781	9	561	Germany 177, Great Britain 146, France 79, Holland 42, Italy 41, Belgium 21, Spain 16, Switzerland 12, Austria 10, Portugal 9, Ireland 7, Luxembourg 1
Spain	10	683	6	263	4	420	Spain 374, Germany 11, Portugal 17, France 14, Belgium 2, Great Britain 1, Italy 1
Germany	5	236	1	35	4	201	Germany 173, Austria 14, Belgium 2, Spain 3, Holland 4, Switzerland 5
Italy	2	56	–	–	2	56	Italy 44, Austria 7, Belgium 1, France 1, Holland 1, Germany 1, Great Britain 1
Austria	2	45	1	26	1	19	Austria 15, Germany 3, Italy 1
Swiss	2	37	–	–	2	37	Switzerland 9, Germany 23, Holland 2, France 2, Spain 1
Holland	1	27	1	27	–	–	–
Portugal	1	10	1	10	–	–	–

Źródło: Etude 2001, Les chaînes hôtelières intégrées en Europe, Coach Omnium.

Włochy (7%, 17%), Austria (8%, 38%). Po jednym łańcuchu hotelowym mają Holandia, Portugalia, Szwajcaria. Kraje: Belgia, Irlandia, Luksemburg bazują wyłącznie na hotelach zagranicznych. Wyraźnie odmienny układ wykazuje wskaźnik gęstości zintegrowanych hoteli na 1000 km². Pod tym względem na pierwszy plan wysuwa się – bazująca głównie na hotelach zagranicznych – Holandia (7,5 hoteli), wyprzedzając Wielką Brytanię (5,1) i Francję (4,9). Podobnie – wysoką pozycję zajmują Luksemburg (4,2), Belgia (3,9), dużo niższą Niemcy (2,5), Szwajcaria (2,1), Austria (1,4), Hiszpania (1,4). Najniższy wskaźnik wykazują Włochy (0,9), Portugalia (0,9), Irlandia (0,5).

Francja, a następnie Wielka Brytania to największe potęgi na rynku hotelarskim w zachodniej Europie (tab. V). W 32 francuskich zintegrowanych łańcuchach hotelowych działa około 3 tys. hoteli, w tym 18 łańcuchów – 361 hoteli (12%) skierowanych wyłącznie na rynek krajowy, a ponad 2600 hoteli (88%) tworzy gęstą sieć we wszystkich (łącznie z Francją) 12 omawianych krajach zachodniej Europy. Taki sam zakres przestrzenny, lecz przy odmiennych proporcjach (58% hotele krajowe, 42% międzynarodowe), ma sieć hoteli łańcuchów brytyjskich. Przy czym dwa łańcuchy hotelowe przeznaczone są wyłącznie na ściśle określone rynki zagraniczne – niemiecki (*Queens Hotels*) i holenderski (*Bilderberg*). Na trzecim miejscu, z przewagą hoteli o randze międzynarodowej (39%, 61%), ale o mniejszym już zasięgu przestrzennym, jest Hiszpania. Podobnie Niemcy, przy bardziej zaostrzonych proporcjach (15%, 85%) i dużo już mniejszej liczbie hoteli. Włochy i Szwajcaria mają wyłącznie łańcuchy hotelowe o randze międzynarodowej, przy czym jeden z łańcuchów szwajcarskich (*Kempinski Hotels*) pełni tylko usługi dla zagranicy. Natomiast baza łańcuchów hotelowych Holandii i Portugalii ma zasięg krajowy.

Zintegrowane łańcuchy hotelowe wykazują tendencję rosnącą. Na 50 największych łańcuchów w świecie liczba hoteli w 2000 r. wzrosła w stosunku do 1999 r. średnio o 7,4%, a w stosunku do 1996 r. o 33,8%⁵. Między innymi łańcuchy – *Mercure International* 52,2% i 83,8%, *Ibis* – 12,5% i 25,5%, *Sofotel* 19,8% i 32,4% (grupa *Accor*), *Crowne Plaza* 12,8% i 45,9%, *Expres by Holiday Inn* 6,3% i 123,6% (grupa *Bass*). Biorąc pod uwagę światowe grupy hotelowe (50), liczba przynależnych do nich hoteli wzrosła w 2000 r. w stosunku do 1999 r. średnio o 16,2%.

Netherlands, Portugal and Switzerland have one hotel chain each. Belgium, Ireland and Luxembourg are based exclusively on international hotels. The concentration coefficient of integrated hotels per 1000 km² shows a clearly different regularity, with the Netherlands (relying mainly on international hotels) in the lead (7.5 hotels per 1000 km²), in front of Great Britain (5.1), France (4.9), Luxembourg (4.2) and Belgium (3.9). Far behind them are Germany (2.5), Switzerland (2.1), Austria (1.4) and Spain (1.4). The lowest coefficients are Italy (0.9), Portugal (0.9) and Ireland (0.5).

France and Great Britain are the superpowers on the West European hotel market (Table V). Within 32 French integrated hotel chains there are about 3,000 hotels in operation, including 18 chains with 361 hotels (12%) oriented exclusively towards the domestic market. Over 2,600 hotels (88%) constitute a dense system in all the 12 West European countries discussed above, including France. The British hotel chain system has the same spatial range, but with different proportions (58% – domestic hotels, 42% – international hotels). Two hotel chains serve only chosen foreign markets – German (*Queens Hotels*) and Dutch (*Bilderberg*). In third place is Spain, with a majority of international hotels (39%, 61%), but of limited spatial range, similar to Germany which has more varied proportions (15%, 85%) and a considerably smaller number of hotels. Italy and Switzerland have only international hotel chains, with one of the Swiss chains (*Kempinski Hotels*) providing service exclusively for foreign countries. The Netherlands and Portugal have only domestic hotel chains.

The number of integrated hotel chains is growing. In 2000 the number of hotels operating within 50 largest chains increased by 7.4% compared to 1999, and by 33.8% compared to 1996.⁵ *Mercure International* recorded growth by 52.2% and 83.8%, respectively, *Ibis* – by 12.5% and 25.5%, *Sofotel* (the *Accor* group) – 19.8% and 32.4%, *Crowne Plaza* – by 12.8% and 45.9%, *Expres by Holiday Inn* – the *Bass group* – 6.3% and 123.6%. Taking world hotel groups (50) into consideration, in

Największy wzrost osiągnęła Europa (18,8%), wyprzedzając Stany Zjednoczone (15,4%). Wśród grup europejskich – francuskie Accor 26,7%, La Société du Louvre (Envergure of Concorde Hotels) – 44,5%, brytyjska Hilton Group PLC – 27,3%, hiszpańska Sol Melia – 38,5%.

Należy przypuszczać, że zgodnie z prognozowanym wzrostem popytu turystycznego (prognoza na 2010 r.) i tendencjami w gospodarce światowej nastąpi dalszy rozwój liczebny i organizacyjny – w kierunku zintegrowanych form hotelarstwa.

PRZYPISY

¹ WTO, aktualizacja za Tourism Market Trends: World Overview and Tourism Topics – May 2001, Provisional Edition.

² Prognozy te zostały opracowane w pierwszej połowie 2001 r. przed wydarzeniami w Nowym Jorku z 11 września (World Trade Center).

³ W 2000 r. grupa La Société du Louvre występuje razem z grupą Envergure.

⁴ W "Classement mondial 2000 des 50 premiers groupes hôteliers. Synthèse d'étude; Septembre 2000" – łańcuch Golden Tulip figuruje jako grupa łańcuchów hotelowych.

⁵ Według danych "Classement mondial 2000 des 50 premiers groupes hôteliers. Synthèse d'étude; Septembre 2000" Coach Omnium.

2000 the number of hotels increased by 16.2% compared to 1999. The largest increase was observed in Europe (18.8%) and the United States (15.4%). Among the European groups, the number of the French Accor group hotels increased by 26.7%, *La Société du Louvre (Envergure of Concorde Hotels)* – by 44.5%, the British *Hilton Group plc* – by 27.3%, and the Spanish *Sol Melia* – by 38.5%.

Following forecast increase in tourist demand (prognosis for 2010) and the trends in the world economy, further quantitative and organisational development towards an integrated hotel industry may be expected.

NOTES

¹ WTO quoted from Tourism Market Trends: World Overview and Tourism Topics – May 2001, Provisional Edition.

² The calculations were made in the first half of 2001, before the terrorist attack on the World Trade Center in New York, on 11th September.

³ In 2000 the *La Société du Louvre* group appears together with the *Envergure* group.

⁴ In "Classement mondial 2000 des 50 premiers groupes hôteliers. Synthèse d'étude; Septembre 2000" – the *Golden Tulip* chain is presented as a hotel chain group.

⁵ Based on "Classement mondial 2000 des 50 premiers groupes hôteliers. Synthèse d'étude; Septembre 2000", Coach Omnium.

